

قارلىقلى محمود باقرى

قارلىق بىر آدلىم تورك ائلى نىن آدى دىر و غزنوى لىرسلەسىنى قورانلار دابو ائلدن دىرلر. بو ائل دن اوغوزلارلا بىرلىكده مین ایل بوندان قاباق اورتا ایرانا گلیمیشلر و بىر بوداغى دا ساواهمدان اطرافیندا اوتوراق ائدیپ بو ایكى شهرین آراسیندا اوز آدلارین بىر یوردا و فریب، اورادا قارلىق آدیندا بىر کند تىکیبلر.

آقای محمود باقرى ۱۳۲۱ شمسی ده - همدانین درگزين بخشى نین قارلىق کندینده آنادان اولوبدور. آتاسى نین آدى محمدظاهر، اونون آتاسى نین آدى عبدالحسین، عبدالحسینین آتاسى جوزعلی بیگ و اونون آتاسى قیطاس ایمیش. جوزعلی بیگین قادینى گوهرخانم و او داقرمیز - ینلى فتح الله بیگ (فقیر تخلصو تورک شاعر) ین قیزی ایمیش. (فقیر عزیز و ارلىق درگيسى وسیلهسى ایله تانیتدیریلمیشدیر.)

آقای محمود باقرى نین دودمانیندا چوخلو فضل و کمال اهللى توره نیبلر.

آقای باقرى فارسجا و تورکجه بىردیوانا شامل اولان گوزل شعرلى واردیر. امزوده نظمیهده استخدام اولوب، او ادارهده چالیشىر. یاغشى دیر اونون شرح حالین و شعرلرین اوز دیلیندن دینله یک :

* من *

قىرخ بىر ایل بوندان قاباق قويدوم قدم اعصاره من
گوز آچیب، باخدیم، جهان و گنبد دواره من
آتامین آدیدى طاهر، جدیمین عبدالحسین
شعرینن شیرین اول، شاید دئسم حضاره من
جوزعلی بیگدن اولار اولموش او دا قیطاس دن
کربلايه دوردو ده گئتمیش ولی بیچاره من
بار آله آتش جنگی امزون خاموش ائله
کربلانین آچ یولون ملحق اولوم زواره من
زادگاهیم دیر منیم قارلىق، شهرده ساکنم
عم قیزیمدیر همسریم، دل و فرمیشم دلداره من

حاصل بو زندگانلیق بئش اوشاق منندن اولور
 هر بیرین ایندی گرهک عازم اقدام بازاره من
 یا چورکدن اوتری یا اتدن ساری صفده دورا
 شرمکینم هر بیریندن ائتدیگیم آزاره من
 کندیمیز من شرقدن آقداشه محدود ائیلهرم
 غربدن شاه باغیننی ساللام الان پرگاره من
 قبله سمتینده بیات و بایخان ، اما ، قوزئی
 داغکندیبنده بیرآز منسوبودوم خانلاره من
 شهربانی ده من استخدام دولت اولموشام
 بئش تومنندن اوترو برجا ائیلهرم نظاره من
 نچه گون بوندان قایاق ناگه یئتیشدیم منزله
 بیرقوناق گوردوم ، کی دوشدوم بیرقدر افکاره من
 آشنا اولموش قدیمی دوست تورکی دیر مثل
 فکره گفتدیم چرخش بو گنبد دواره من
 سوز آچیلدی ائیلهدی اظهار حاجی جعفری
 بیر کمال اهلیندن اوترو اولموشام آواره من
 بیر بلند آوازه آقای " کمالی " ادلی شخص
 تورک شعرین او دئیر احیاء ائدیم همواره من
 کلمیشم تا سیزدن ایندی استعانت ائیله ییم
 چون خوشوم گلدی حقیقت بیربقله رفتاره من
 قول وئردیم بنده دن بیر ایش اگر مقدر اولا
 باکمال میل اقدام ائیلهرم ایثاره من
 اهل فضل و اهل علم و اهل ذوقه نوکرم
 قابل اولسام خادم بو مردم بیداره من
 گر سوادیم یوخ ولی واردیر صفا قلبیمده چوخ
 مستمع ده اولماسا مرض ائیلهرم دیواره من
 " باقری " یم شعریمی من یازمیشام دفترلره
 وئرمم سوز نقدیننی هیچ درهم و دیناره من

✧ ساپ ساری ماچلار ✧

گوی کیمی گوزلریوین رنگی نه زیبادی گوزل
 گول کیمی گونه لرین رنگی فریبادی گوزل

قاشلارین قوس قزح دیر کی، قورولموش قیسه ده
 یاغیشی گوز یا شیمیزدیر کی، هویدادی گوزل
 گوزونون جاذبه سی جذب ائله دی قوتیمی
 جانیمی آل ائلمه ذره جه پروادی گوزل
 ساپ ساری ساچلاریوی سینه وه سرساکت اولوم
 بی دوا دردی میزین نسخه سی پیدادی گوزل
 صورتین سطح سجنجل کیمی صیقل وثریلیب
 کیپرکیگین دشمنه کیمی قاطع وبرادی گوزل
 نه دوداقلاریوه قیماق دئیهرم، من نه ده بال
 دانیشاندا نفسین مثل مسیحادی گوزل
 قلعه حسنه چیخاردیب سنی قدرت قلمی
 دور قیام ایله قیامت بقله برپادی گوزل
 هر نه مقیاس وجاهتده خیالاته گله
 مجتمع سنده اولوب هر نه کی، زیبادی گوزل
 خالقین خلقتینی "باقری" و خلق گوروب
 بو خصوصیتهدیر عاشیق و شیدادی گوزل

✧ چوره ک صفی ✧

آروادلاری نانا صفینده بعضی اوزانیب پیاده رو دا دوکجه کیمی اورتاسی یوغوندور سسلندی بیر کی، بیر چوره ک وثر شاطر دئدی : هئچ پارادا وثرم هرکس کی، قاباقدان آلدی گفتدی اعلام ائله دی خمیر توکندی باشلاندى حدیث ناسزا چوخ مغلوبه اولوبدو جنگ اویاندا قویدو یثره چادرین اویاندا یثرتیلدی چادر، جریلدی کویک آلهه دئدی بیر آرز دوروب باخ ائت "باقری" سوزلریوی کوتاه	دوشموشدوله چوخ هراسه گوردوم بعضی چولانیب پالاسه گوردوم بس کی گئینیب لباسه گوردوم اوغلوب گئده جک کلاسه گوردوم دوشدو خانم التماسه گوردوم آچمیشدی دیلین سپاسه گوردوم ملت دوشوب التماسه گوردوم پرت ائتدی بیر سی کاسه گوردوم شاطر سوخولوبدو طاسه گوردوم گلدی "سارا" باسه باسه گوردوم ظلم اولدو عجب انائسه گوردوم آرز پوفله قمیش بوناسه گوردوم من ده سنی کم حواسه گوردوم
--	--

***

﴿ دڏى يوخ ﴾

بیر نفر دن دونن خبر آلدیم
 دڏیم علت نه دیرکی یاخشی دگیل
 توولادی باشینی آتیب قاشینی
 اون دنه مرغ فروشه یالواردیم
 هر نه اولسا دڏیم پولون وئررم
 التماس ائیله دیم کی، وئریار یسین
 دوتقون اولدوم دڏیم کی بیرزادان
 نجه سن؟ یاخشیدیرا یشین دڏی یوخ
 سخت گفجدی مگر قیشین؟ دڏی یوخ
 بیرده قیرچیلادیب دیشین دڏی یوخ
 بیرطویوقدان ساری، دوشون دڏی یوخ
 خام اولایاکی بیشمیشین دڏی یوخ
 قیچلارین وئر ویادوشون دڏی یوخ
 چیخار اصلا سنین باشین دڏی یوخ

﴿ بیر بئش کلمه ﴾

باخما قینین بیر سری وار
 عاشیق لیکن خلعتنی
 گوزلری وار پاچا - پاچا
 او بیر جوان من بیر قوجا
 قاشی محراب نمازیم
 آله بیلیری نیازیم
 او بیر شمعدی من پروانا
 دوشونده لیمو عمانا
 گول اوزو وار برک اوره گی
 " محمود " دئیر یار اوره گی
 بیلیرم دئییه بیلیمیرم
 تیکمیشم گئییه بیلیمیرم
 بئلی اینجه بویو اوجا
 سوزومو دئییه بیلیمیرم
 گوزوم یاشی دستمازیم
 ذکرینی دئییه بیلیمیرم
 دولانییرام یانا - یانا
 باخیرام دئییه بیلیمیرم
 او دور قلبیمین دیره گی
 داشدیر یا قییه بیلیمیرم

﴿ تئلر آچیلدی ﴾

سوووشدو قیش گئنه گلدی بهار و گوللر آچیلدی
 پرنده لر گولی گورجک دوباره دیلر آچیلدی
 آغاجلار اکنینه گئیدی شکوفه کؤینگى یکسر
 کلیبدی موشتولوقا سا قساغان کی بوللار آچیلدی
 بولودلارین قوشونو اوز قویوبدو داغلارا ساری
 یاغیش تگکوب سره لردن آشاغی سئلر آچیلدی
 چوبان داوارلاری سوردو او اوئلو تپه لراسته
 قویون، قوزو مله شیر مهربان دیلر آچیلدی
 او خیردا قیزلره بیر باخ کی، تازه یونجه دریبیلر
 گتیردی لر افوه خندان اولوب کی اللر آچیلدی

آتا آتانی چاغیردی، آتا چاغیردی بالانسی
 یثیب له ترشویونان یونجاندان گوووللر آچیلدی
 چیخن باخین نئجه کندین کناره سی یاشول اولموش
 سراندازی آغیدی گوتدو داغ و تفللر آچیلدی
 قوزئی لرین قاری گشتدی، سو اولدی دره دن آخدی
 جاجیق چیخیب سوقاناق سیز اولوبدو دللر آچیلدی
 چینه چکن، باغیننی بئله دن لر، آرخ آریدانلار
 وئریبدیلر سه س آئی دورون کی چوللر آچیلدی

✽ آختارییر ✽

طوطی طبعیم طریق شکرستان آختارییر
 گزمگه سیمرغ صولت جای جولان آختارییر
 شعر آدیندا گرچی بیر ناقص کلامیم وار ولی
 کودک باذوق تک راه دبستان آختارییر
 اهل ذوقین محضرین درک ائیله مک مشتاقی یم
 چون اوشاق کی، مادر آغوشونده پستان آختارییر
 فقر و فاقه ملکنون بی دست و پا سرداری یم
 یوخ الیمده حربه، لیکن مرد میدان آختارییر
 باخما پوزقون حالیمه یا وضع استضعافیمه
 باخ غنای طبعیمه قارون دوران آختارییر
 برخیا تک ملکت بلقیسی احضار ائتمگه
 تخت و تاج و شوکت فر سلیمان آختارییر
 ویل بیر شخص مظف وای بر هر محتسکر
 ائتمگه بو ملت ایرانی ویلان آختارییر
 ایکی الله اورتاسیندا، ناقه، صالح کیمین
 پی اولانلار مجری احکام قرآن آختارییر
 ملت مستضعفی، ملت خیابانیندا گور
 پمب آب و ترمز و لاستیک پیکان آختارییر
 هر نه ذهنه گلسه یازما چک عنان صحبتی
 چوخلاری بو ملتین دردینه درمان آختارییر
 "باقری" نین یوخ اومیدی بیرکسه غیر از خدا
 خلقه بیر غمخوار اولان پیرجماران آختارییر

﴿ اتلیک شامی ﴾

اتلیک شامیندا گلدی قوناق بیرنچه نفر
کشتی دوتان و قولدور و پرزور و حملهور
اونلار ائوینده گیتمیشیدی چون ضیافته
نوبت یفتیشدی شام وئره بو شخص بوسفر
صرف اولدو شام و چای و چاق اولدی داماغلاری
بیر کس مبارز ایستهدی کشتی دوتا مگر
اول دوتوب بیخیب یئره ائو صاحب اوغونو
تصمیم دوتدو تا دوتا بیر کشتی دگر
ایکینجی سین آلیب باشینا گؤبهدی یئره
گلدی اوچونجو ووردو اونا ضربه بیشتر
چون غالب اولدو اوچ نفره شیرگیر اولوب
وحشت دوتوبدو مضطرب اولدو قوناق لـر
وئردی شعار کیمدی کی، میدانیمه گلـه
ساللام ترابه هیکلینی اولسا شیر نر
بیر شخص اولار ایچینده اولاردان مسن ایدی
سسلندی گل اوتور ائلمه سینهوی سپر
وئردی حواب سن ده توتورسان بویورگونان
خوفا ئیلمه یواش یئره ورام سنی پدر
جوشه گلیب قوجا اونو دوردو قوجا قـلادی
آلدی باشین قوجاقه و لیکن نئجه سیخـر
آرش صفت فشار وئریب باتمام زور
آسدان چیغیردی بسدی بوراخ سیندی دنده لـر
طاقت کسیلدی، باتدی حریفین قابیرقاسی
یالواردی چونکی حس ائلهدی بیرقده ر خطر
آزاد ائدیب قوجا دئدی مغرور اولما چوج
بیخدین اوچون سن و سنی من اولدو سربسـر
سؤز یوح بالام دولوبدو سنین باشیوه توتون
اما مثل دئیله توتون کنده دن چیخـر
بونلار اولونموش ایشدی چکیب نظمه " باقری "
بیر شخص اونا دئییدی اودا شعرینن دئیر

✽ باغری قارا ✽

ای منیم بختیم کیمی زولفی قارا ✽ ای یثریشده ککلیک و باغری قارا
 وثرمه ییب هرگز سنه زیور لباس ✽ بلکه قدین وثردی زینت پالتارا
 سو بیغیلدی آغزینا گورجک سنی ✽ یوخسا سنسن ای گوزل آب غورا
 چوخ تلمه بیر قدهر آهسته گشت ✽ بو شتابیله گفدیرسن دی هارا
 گوزلریم دوشدو سنه بی اختیار ✽ ایستیری گویلوم سنه چوخ یالوارا
 یا منی ائیله قوناق بیر بوسه یه ✽ یا اوزون امر ایله چکسینلردارا
 یابوساعت گر یوخوندور حوصله ✽ بس اقلأ وعده وثر بیرگون صورا
 منده یوخ تقصیر گویلوم ایستیری ✽ بس کی خوشگل سن اوره ک سالمش زورا
 سندن اوترو نغچه بیته سؤیله دیم ✽ سایمیران هنج شاعری قلبی قارا
 بیر دؤنوب باخدی آقا تک نؤکره
 گولمگه سالدی دئدی قاچ ایت گورا

✽ حقوق بشر نه دیر ؟ ✽

مرتجع مملکت لرین آدینسی ✽ بی حیالر قویوبلار انسانی
 دوشه قرآنه یوللاری یازیلیب ✽ انمال مؤمنون اخوانی
 گر چی یوخ احتیای جیمیز لیکن ✽ گور نغجه تک قویوبلار ایرانی
 گلدی گشتدی خبر یازان نه قدر ✽ گزدیلر شهرهای ویرانی
 گوردولر گرچی کور باطن لـر ✽ بیر نغله دیده های گریانی
 چوخلاری هرزادین وثریب الدن ✽ استقامت ائدیب دلیرانی
 دین یولوندا بیزیم جوانلاریمیز ✽ ائیله ییب مات و محو دونیانی
 هنج دولتده جرئت اولمادی تا ✽ ائده محکوم بعثی جانی
 دغسلر بس نه دیر حقوق بشر ✽ بیلهدی کیمسه بو معمنانی
 نه دیر آزادلیق مجسمه سی ✽ مسخره ایلریز آمیرکسانی
 یوخی داخی حناییزین رنگی ✽ گؤتورون جمع ائدین بودوگانی
 بارالها بو رهبری ساخلا ✽ اوز پناهینده سن کماکانی
 قدرتینله اوزون حمایت ائله
 رزم رزمندگان ایرانی

*****